

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Ζῶ

«Αποτυπώματα μιας ζωής υπό το
Φως του Ήχου και του Λόγου»

Πτυχιακό πρότζεκτ

Δέσποινα Ευαγγελία Μάντακα

Υπ. Καθηγητής: Ελευθέριος Τσικουρίδης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1-3
ΣΥΝΟΨΗ.....	4
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ:	
Αφήγηση.....	5-6
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Σπουργίτια).....	7-13
Αφήγηση.....	14-15
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Η Αιώνια Ηχώ).....	16-20
Αφήγηση.....	21-22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ (Υπερφυσικός Έρωτας).....	23-34
Αφήγηση.....	35-36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (Το Χαμόγελό τους).....	37-43
Αφήγηση.....	44-47
ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ.....	48
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	50-51
ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΕΣ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν πρότζεκτ πρόκειται να αναδείξει τη σημασία του να συνεργάζονται οι τέχνες μεταξύ τους και να μην απομονώνονται. Όταν παντρεύονται και περιπλέκονται, έχουν συναισθηματική δύναμη, τα χαρακτηριστικά τους γίνονται διακριτά και κατανοητά, ανοίγουν κανάλια πνευματικής εξέλιξης και έρχονται πιο κοντά στη φύση τους. Είναι μία τελετουργική διαδικασία που ο άνθρωπος θέλησε να ανακαλύψει και να διανθίσει από αρχαιοτάτων χρόνων. Δεν μειώνεται η αυθύπαρκτη υπόσταση κάθε μίας τέχνης, αλλά υπενθυμίζεται πως όντας άτομα περίπλοκα, ποικιλόμορφα και σύνθετα, συνδυάζοντας διαφορετικές κλίσεις και ερεθίσματα, μιλάμε πλέον για την ολότητα της ιδιοσυγκρασίας και για την πολυτεχνική έκφραση. Οι προσωπικότητες διαφέρουν, επομένως, μέσα από μία συγκεκριμένη καλλιτεχνική πηγή, δύσκολα ταυτίζονται όλοι. Στην περίπτωση πολλών καλλιτεχνικών πηγών, όχι μόνο πιο εύκολα από κάπου θα καταπιαστούν οι διαφορετικές ανθρώπινες προσωπικότητες, αλλά και ένας τομέας έκφρασης μη αρεστός, μέσα από το φίλτρο και τη συνεισφορά των υπολοίπων τεχνών, πιθανόν να αφομοιωθεί ευκολότερα από τον δέκτη. Ένα τρανταχτό παράδειγμα, είναι η ακρόαση μουσικής, που συχνά δημιουργεί τη διάθεση για χορό, κίνηση σώματος, ή έστω παρατεταμένα χτυπήματα παλμού από πόδια, χέρια ή κεφάλι. Το ηχητικό ερέθισμα, ενσαρκώνεται μοιραία. Κρίνω πως μέχρι και σε είδη μουσικής που είθισται να απολαμβάνονται καθιστά, συμβαίνει εσωτερικά η «κίνηση».

Επιπρόσθετα, το συγκεκριμένο εγχείρημα μου δίνει τη δυνατότητα να βιώσω για πρώτη φορά την ελευθερία της

έκφρασης. Οι τέχνες που συνεργάζονται είναι η μουσική, ο λόγος και η φωτογραφία.

Η μουσική προβάλλεται μέσα από δύο δικές μου συνθέσεις και δύο διασκευές πάνω σε υπάρχοντα μουσικά έργα. Επίσης, η επιλογή των μουσικών οργάνων, η ενορχήστρωση και η προσέγγιση των κομματιών πάνω σε δυναμικές, τεχνικά ζητήματα, εκφραστικά σχήματα, είναι προϊόν ελεύθερης βούλησης και υποκειμενικής αισθητικής.

Χρειάστηκαν πολλές πρόβες με τους μουσικούς, ώστε να ομογενοποιηθούν όλα τα στοιχεία: Αφήγηση δίχως μουσική, αλλαγή φωτογραφιών σε σωστό χρόνο, μουσική απαγγελία, σημεία μουσικής ακρόασης, μουσικές παύσεις και εισαγωγές ή αυτοσχεδιασμοί, σκηνογραφία, κίνηση στον χώρο, σκηνοθετικές προσθήκες και συγχρονισμένη αλληλεπίδραση μεταξύ μας.

Ο λόγος είναι χωρισμένος σε δύο μέρη: τις αφηγήσεις και τα ποιήματα ελεύθερης δομής. Και τα δύο, δικής μου δημιουργίας. Οι αφηγήσεις βοηθούν στη γεφύρωση των γεγονότων εντός της ιστορίας, δημιουργούν συνοχή, ροή και τα ποιήματα πρεσβεύουν τις τέσσερις αναδρομές στο παρελθόν, εξηγώντας τα μουσικά φαινόμενα και στολίζοντας τις φωτογραφίες.

Οι φωτογραφίες ως επί το πλείστον είναι απαθανάτισεις του πατέρα μου, Ιωάννη Μάντακα και κάποιες εξ αυτών δικές μου. Στόχος είναι η εικονοποίηση της μουσικής και του λόγου. Αποσπάσματα από τα κείμενα και μουσικές φράσεις, παρουσιάζονται ξεκάθαρα στις αποχρώσεις των φωτογραφιών, στην επεξεργασία που έχουν υποστεί και σε αυτό που εικονίζουν.

Μέσα από μία αυτογνωστική περιπέτεια, αυτές οι τέχνες μου έδωσαν τα εφόδια, ώστε σε ένα σφιχτό και πλαισιωμένο

περιβάλλον, να εξωτερικεύσω τη δική μου σκοπιά και λαλιά. Προτρέπω λοιπόν, κάθε έναν από εμάς να τολμήσει τη δημιουργία και την κατάθεση της δικής του ευαισθησίας.

Τα παραδοσιακά όργανα επιλέχθηκαν για να υπογραμμίσουν έναν ακόμη στόχο. Οι συνθέσεις παραπέμπουν περισσότερο σε σύγχρονα και κινηματογραφικά, μουσικά ιδιώματα. Μάλιστα, οι διασκευές είναι πάνω σε Astor Piazzolla, Nicola Piovani και Louis Guglielmi. Δηλαδή Αργεντινή, Ιταλία και Ισπανία. Τανγκό χαρακτηριστικά, «κινηματογραφικές αφηγήσεις» και τζαζ συνηχήσεις. Οπότε, μία ορχήστρα με δύο κανονάκια, βιολί και μπουζούκι, θα μπορούσε να θεωρηθεί εκτός του μουσικού είδους, του ηχοχρώματος και του μουσικού κλίματος. Θεωρώ πως είναι εξαιρετικά όμορφο το να διευρύνονται «τα ταξίδια» των μουσικών οργάνων. Τα καλλιτεχνικά όρια είναι περιοριστικά και δεν ευνοούν σε καινοτόμες τεχνοτροπίες και χρήσεις. Πολυφωνία ή και μονοφωνικές γραμμές, ρυθμική συνοδεία, αυτοσχεδιασμός, ηχητικά εφέ. Όλα μπορούν να επιτευχθούν μέσω της συγκεκριμένης ορχήστρας. Όλα τα μουσικά όργανα είναι έγχορδα, μιας και είτε ο τοξωτός ήχος, είτε η νύξη εισβάλλουν στην ψυχή και την τέρπουν γλυκά. Πιστεύω ότι η καταγωγή των μουσικών οργάνων και το ηχοτοπίο που κουβαλούν είναι θεμέλιος και αναπόσπαστος λίθος, αλλά το να γίνουν επισκέψεις και σε άλλα ηχητικά και πολιτισμικά λιμάνια, θα ανοίξει φτερά στη διάδοση και την άνθηση της τέχνης.

Μέσα από αυτήν την προσπάθεια, κρίνω πως όλοι αυτοί οι στόχοι ευοδώνονται.

ΣΥΝΟΨΗ

Μία ηλικιωμένη γυναίκα.

Μία ιστορία ζωής.

Τέσσερις αναδρομές.

Μουσική

Λόγος

Φωτογραφία

Η παράσταση παρουσιάζει μία ηλικιωμένη γυναίκα που καθήμενη στην πολυθρόνα της, ανοίγει το κουτί των αναμνήσεών της και μέσα σε αυτό βρίσκει φωτογραφίες, κείμενα, σημειώσεις, ποιήματα, που την ταξιδεύουν στο παρελθόν. Έχουμε τέσσερις θεμελιώδεις σταθμούς. Ο πρώτος είναι η παιδική της ηλικία και η θύμηση των γονιών της, ο δεύτερος είναι τα χρόνια της ενηλικίωσης, ο τρίτος είναι ο έρωτας και ο τέταρτος η μητρότητα. Ενδιάμεσα των σταθμών έχουμε αφηγήσεις, οι οποίες συμβολίζουν τις εσωτερικές της σκέψεις και ταυτοχρόνως, γεφυρώνουν τις παρελθοντικές επιστροφές. Οι τέσσερις σταθμοί πλαισιώνονται από ζωντανή μουσική επί σκηνής και φωτογραφίες που προβάλλονται στον προτζέκτορα.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Αφήγηση

Βρισκόμαστε στο σημείο εκκίνησης. Επικρατεί σιωπή. Οι μουσικοί είναι καθήμενοι στα αριστερά της σκηνής, με βάση τη θέση του θεατή. Κάθονται διαδοχικά δημιουργώντας ένα πέταλο. Πρώτα το μπουζούκι, έπειτα τα δύο κανονάκια στο κέντρο και τέλος, το βιολί. Η αφηγήτρια (ηλικιωμένη γυναίκα) είναι καθιστή στα δεξιά της σκηνής σε μία παλιά πολυθρόνα. Στο κέντρο της σκηνής υπάρχει ο προβολέας που θα εικονίζει τις φωτογραφίες καθόλη τη διάρκεια της παράστασης. Ο φωτισμός χαμηλός και θερμός. Δίπλα στην πολυθρόνα, ακουμπισμένο στο πάτωμα βρίσκεται ένα κουτί. Εμπεριέχει σημειώσεις, φθαρμένα τετράδια και φωτογραφίες. Η ένδυση όλων των συντελεστών στα μαύρα και η αφηγήτρια ανάλογα με τον σταθμό ζωής που διηγείται, προσθέτει ή αφαιρεί αξεσουάρ. Υπάρχει ηχητικό σύστημα και για τους μουσικούς και για την αφηγήτρια.

Η παράσταση ξεκινά. Η ηλικιωμένη γυναίκα πιάνει στα χέρια της το κουτί των αναμνήσεων, το ανοίγει και ταξιδεύει με το περιεχόμενό του, στις πιο καθοριστικές στιγμές που βίωσε. Ξεκινά να διαβάζει:

Ονομάζομαι «Ευτυχία».

Ετών 72.

Γεννήθηκα στις Αθήνας το 1951 μια από τις ελάχιστες, ηλιόλουστες ημέρες του Νοέμβρη.

Σαν παιδί ήμουν σκανταλιάρικο, μες το πείσμα και την τρέλα. Ένα μικρό ζιζάνιο σας λέω. Θυμάμαι χαρακτηριστικά μία μέρα η μητέρα μου... Συγχωράτε με, αλλά η θύμηση των γονιών μου με συνεπαίρνει... Ήταν τα σπουργίτια μου, βλέπετε...

Παράλληλα με την ανάγνωση προβάλλεται η εξής φωτογραφία:

Το κείμενο χρησιμοποιείται ως τρόπος γνωριμίας μεταξύ της ηλικιωμένης γυναίκας και των θεατών. Παραθέτει κάποια βασικά στοιχεία για εκείνη κι έπειτα αυτοβούλως ανατρέχει στα παιδικά της χρόνια θυμούμενη τους γονείς της, τα «Σπουργίτια» της. Σε αυτό το σημείο μεταβαίνουμε στο πρώτο κεφάλαιο.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Σπουργίτια

Οι μουσικοί ξεκινούν να παίζουν την πρώτη σύνθεση:
«Σπουργίτια» (Η παρτιτούρα βρίσκεται στο τέλος της
εργασίας). Παράλληλα, η αφηγήτρια φορώντας ένα καπέλο
που λάτρευε ως παιδί, διαβάζει το εξής ποίημα:

«Σπουργίτια»

Εβελίνα Μάντακα

Δύο σπουργιτάκια.

Αόρατα στριφογυρίζουν στη ζωή σου.

Ακούς το πέταγμα και νοσταλγείς.

Απελπισμένα θες να τα δεις, να τα πιάσεις, να τα αιχμαλωτίσεις
στο ρόδινο κλουβί, μα εκείνα ανάμνηση γίνονται και
ζεγλιστρούν.

Η μουσική τους, σβήνει.

Η φλόγα σου, ανάβει τα κεριά.

Μόνο έτσι, σαν ιπτάμενοι χορευτές θα σου τραγουδούν.

Κι ας μην τα βλέπεις.

Κι ας μην σε είδαν ποτέ.

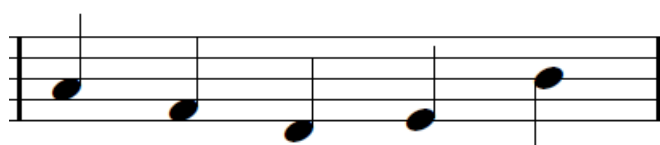
Στον προβολέα εμφανίζεται η φωτογραφία:

Η ηλικιωμένη γυναίκα μέσω αυτών των τριών καλλιτεχνικών στοιχείων (μουσική, λόγος, φωτογραφία), κάνει μια στάση στους γονείς της. Τους παραλληλίζει με σπυργίτια. «Δύο...σβήνει». Περιγράφεται η ακόρεστη επιθυμία να ξανανιώσει τη θαλπωρή τους. Παραμένουν αόρατοι προστάτες, μιας και η θύμησή τους είναι το μέσο για να τους ανασταίνει ανά πάσα στιγμή. Το κλουβί είναι «ρόδινο» μιας και τους αποχωρίστηκε αφήνοντας τριαντάφυλλα και με τον ίδιο τρόπο θα τους υποδεχόταν αν επέστρεφαν. «Η φλόγα...ποτέ». Η αέναη αγάπη της κόρης, τους δίνει ανάσα. Κάθε βράδυ ανάβει δύο κεριά σε ένδειξη ευγνωμοσύνης,

διατηρώντας την αδιάσπαστη αυτή ανθρώπινη σχέση ζωντανή. Τίποτα αντιληπτό από τις αισθήσεις δεν συνηγορεί στην ύπαρξή τους, αλλά τα συναισθήματά της υπερνικούν τη φυσική πορεία των πραγμάτων.

Όλα αυτά τη μηνύματα επικυρώνονται και μέσω μουσικής. Να σημειωθεί ότι όλα τα μουσικά αποσπάσματα που συναντάμε μέσα στο κείμενο, είναι στο κλειδί του Σολ. Στο βιολί και το μπουζούκι έχουμε διαδοχή τετάρτων με ανοδική και καθοδική πορεία. Αυτό αποτυπώνει το γέρικο φτερούγισμα των σπουργιτιών:

Μάλιστα στη δεύτερη επανεμφάνιση του ρυθμομελωδικού αυτού μοτίβο, παίζεται πιτσικάτο, ώστε να σηματοδοτήσει ακόμη πιο έντονα το πέταγμα.

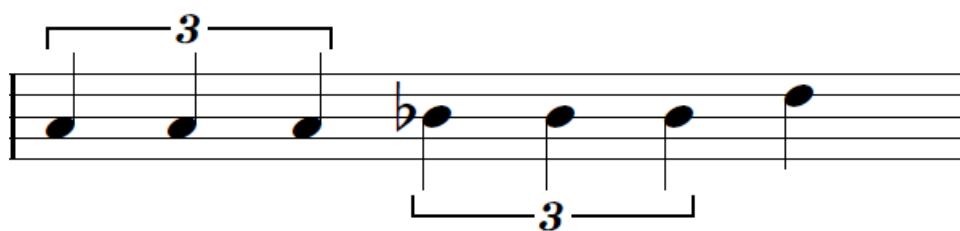
Στο μέτρο 13-14, επιβραδύνεται η αγωνία με μία ανοδική κατεύθυνση ογδών, επιτάχυνση και αύξηση της έντασης που καταλήγει σε μία σολ μείζονα συγχορδία με έβδομη μεγάλη σε πρώτη αναστροφή, η οποία προκαλεί μελαγχολία, αλλά και αισιοδοξία εκ πρώτης ακρόασης:

13

Στο «ρε» υπάρχει κορώνα, μιας και λέγεται η φράση: «Η μουσική τους, σβήνει». Η νότα σταδιακά χάνεται και μένει η αντήχησή της.

Τα αλληπάλληλα τρίηχα τετάρτων και ογδών σχηματίζουν τους «ιπτάμενους χορευτές», μιας και παραπέμπουν σε κυκλικές εναέριες κινήσεις:

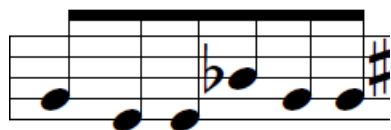
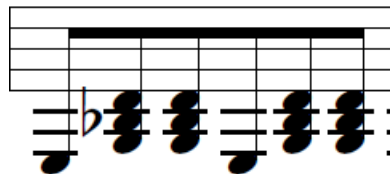

Η επίμονη κίνηση των δέκατων έκτων αντικατοπτρίζει τη φλόγα, τις εκρήξεις και τελικώς τη λύτρωση της κόρης μέσα από αυτό το ταξίδι στο παρελθόν:

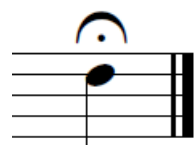
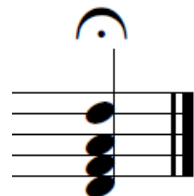

Το κομμάτι ολοκληρώνεται με έναν παλμό βαλς, παρόλο που ο ρυθμός είναι 5/4, μιας και η κόρη κατορθώνει να συμφιλιωθεί

με την ιδέα της απουσίας και να χαρεί το ιπτάμενο δίδυμο των γονιών της, έστω και νοητικά:

Η ρε ελάχισσα συγχορδία ηχεί μέσα από όλα τα μουσικά όργανα:

Όσο για τη φωτογραφία, βλέπουμε ένα ηλικιωμένο ζευγάρι (τους γονείς της αφηγήτριάς μας) που αγναντεύει το αιγαίο σε ασπρόμαυρη απόχρωση -μιας και ο χρόνος έχει παρέλθει- και ετοιμάζονται να πετάξουν σαν σπουργίτια, χορεύοντας κάτω από την προστασία της αγάπης (ομπρέλα) που τρέφει η κόρη τους.

Αφήγηση

Η φωτογραφία αλλάζει:

Βρισκόμαστε στο σημείο όπου η ηλικιωμένη γυναίκα, ανατρέχει στα ενήλικα χρόνια. Τότε που ως πνεύμα αντιλογίας αμφισβητούσε τα πάντα. Ξεκινά να διαβάζει την αφήγηση:

Αχ... «Ζωή σε μας», όπως έλεγε κι ο πατέρας μου.

Καθώς μεγάλωνα ξεκίνησα να διαβάζω εφημερίδες, βιβλία και περιοδικά. Δεν είχαμε και πολλούς πόρους εκείνα τα χρόνια. Σαν νεαρή, τότε που άρχισα να γεύομαι τη ζωή, λάτρευα να κάθομαι στα μαρμάρινα σκαλοπάτια της Εθνικής Βιβλιοθήκης και ν' αγναντεύω τούτο τον κόσμο. Θυμάμαι μια μέρα, σα να 'ταν χθες. Κρατούσα στα

χέρια εφημερίδα κι εκεί, δίπλα, στάθηκε κορδωτή μια γάτα. Ήταν η πρώτη φορά που το μολύβι μου έγραψε στο χαρτί, τα λόγια μιας ανήσυχης και αγανακτισμένης κόρης. Γ' ενικό για να μην περιαυτολογώ... (γέλιο)

Στην αφήγηση αναφέρονται στοιχεία που δημιουργούν ένα συγκεκριμένο ηχοτοπίο μια παλιάς εποχής: «εφημερίδες...περιοδικά», «Δεν είχαμε...τότε». Επίσης, εξηγείται η αφόρμηση στο να δοκιμαστεί με τη γραφή και βέβαια, τα δύο θεμελιώδη χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς της που επισφραγίζονται στο ποίημα που ακολουθεί. Η φωτογραφία επιλέχθηκε, μιας και το μέρος (Εθνική Βιβλιοθήκη), η περιγραφή του περιβάλλοντα χώρου (μαρμάρινα σκαλοπάτια, γάτα, ανάγνωση εφημερίδας), όλα διαφαίνονται μέσω της εικόνας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η Αιώνια Ηχώ

Εκτός της φωτογραφίας που προβλήθηκε παραπάνω, η οποία πλαισιώνει το κεφάλαιο αυτό, οι μουσικοί ετοιμάζονται για τη δεύτερη σύνθεση με τίτλο: «Η Αιώνια Ηχώ» (η παρτιτούρα βρίσκεται στο τέλος της εργασίας). Η ηλικιωμένη γυναίκα σηκώνεται και φορά το κόκκινο μαντήλι της ενηλικίωσης.

Το βιολί ξεκινά να παράγει υπόκωφους ήχους, το πρώτο κανονάκι σε ένα πλαίσιο ρυθμομελωδικής ελευθερίας παίρνει ιδέες από το μουσικό υλικό: 1 μέτρο μέχρι 12 μέτρο και το δεύτερο κανονάκι απαντά στο πρώτο, στα μέτρα: 2, 4, 5, 8, 10, 12. Δημιουργείται λοιπόν μία μουσική ερωτοαπάντηση στα κανονάκια που λειτουργεί ως εισαγωγή, για να επέλθει η μετάβαση στη σύνθεση. Μόλις γίνει η εισαγωγή, το πρώτο κανονάκι παίζει ντο-μι-σολ-μι δύο φορές και βάζει τους μουσικούς στο μουσικό έργο:

Τότε, έχουμε το ποίημα:

«Η Αιώνια Ηχώ»

Εβελίνα Μάντακα

Να ένας κόσμος ρηχός,

ένας κόσμος επιτηδευμένος.

Ο Άνθρωπος, πανέμορφος, σε τυφλώνει από ασχήμια

κι εσύ επιστρέφεις στα αέναα μονοπάτια σου, χωρίς το μητρικό γάλα.

Φωνάζεις

Φωνάζεις

Φωνάζεις

Το Σύμπαν πονά.

-Δεν ακούτε τα δάκρυα του Θεού;

Ανάβουν σπίθες πίστεως, σβήνουν από αντίδραση.

Ρεαλισμός

Χρόνος

Χρήμα

Μια καταδικασμένη κοινωνία παραδίνεται.

Σειρήνες, φωνές, κλάματα παιδιών...

Γκρι τοπία τσιρίζουν.

-Και η σιωπή;

-Θόρυβος αδιάκοπος.

Ματώνει η αγνότητα.

Σας παρακαλώ, αφεθείτε στον ήχο.

Όλα τα επίγεια μια συμφωνία.

Το μέρος πάντα Allegro.

Μια αλλόκοτη προσωπικότητα.

Ξένη

Απροσάρμοστη

Μια περιθωριοποιημένη ικέτισσα.

Γελάτε καθώς εκείνη εκλιπαρεί.

Υπεκφεύγετε, ενώ ο χρόνος κυλά αντίστροφα εκ πρώτης πνοής.

Ακούστε ψηλαφητά τις ενορχηστρώσεις της Πλάσης!

Γελάτε, καθώς εκείνη τις νύχτες, σαν προσευχή κυριαρχεί στην καντέντσα της καρδιάς.

Επόμενο μέτρο.

Τρέξε,

η πτώση θα είναι απροσδόκητη.

Τρέξε,

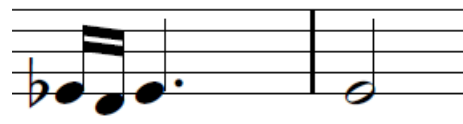
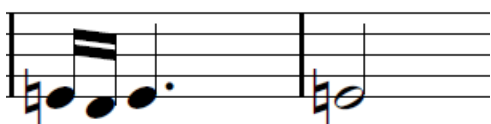
η κορώνα είναι στα δάκτυλά σου.

Λίκνισε τη φύση.

Εσύ δεν μιλάγες για Αθανασία;

Στο μουσικό κομμάτι από το μέτρο 1 έως το μέτρο 12, έχουμε παρουσίαση του θεματικού υλικού, όπως και στο ποίημά μας: «Να ένας...τσιρίζουν». Παρουσιάζεται η οπτική της νιότης πάνω στα κοινωνικά δεδομένα («Να ένας...επιτηδευμένος»), τους ανθρώπους («Ο άνθρωπος...Φωνάζεις»), τον πόλεμο («Σειρήνες...τσιρίζουν»), την εξαθλίωση («Ρεαλισμός...Χρήμα»), την ανέχεια («Σειρήνες...παιδιών»), τη φιλαργυρία («Χρήμα...παραδίνεται») και την έλλειψη ποιοτικού χρόνου («Ο Άνθρωπος...γάλα»). Ακόμη, το κομμάτι είναι γραμμένο στην ελάσσονα κλίμακα, ώστε να ενισχύει το συναισθηματικό πεδίο του κειμένου.

Από το μέτρο 13 μέχρι το μέτρο 18, έχουμε ριάνο εκτέλεση και συγκεκριμένο ρυθμικό σχήμα το οποίο σε κάθε μέτρο κινείται ημιτονιακά προς τα κάτω (μι αναίρεση που γίνεται μι ύφεση), μιας και σηματοδοτείται το πως η σιωπή, για έναν απελπισμένο άνθρωπο υπενθυμίζει σκληρά τη μοναξιά, που δεν είναι αρεστή στην προκειμένη κατάσταση της νεαρής: «Και η σιωπή...αγνότητα».

Η «αγνότητα» υποδηλώνει ότι όταν αλληλοεπιδράς ως ενήλικας πλέον με τον κόσμο, η ξεγνοιασιά χάνεται και αναγκάζεσαι να σκληρύνεις για να επιβιώσεις, εξού και: «Ματώνει η αγνότητα», κάτι που παρουσιάζεται από το μέτρο 19 έως το μέτρο 30. Η επανάληψη του ρυθμικού μοτίβου: δύο δέκατα έκτα, τέταρτο παρεστιγμένο και διαδοχή νοτών με ενδιάμεσα τρίηχα ογδών για κατάληξη σε μισό:

Από το σημείο: «Σας παρακαλώ...της καρδιάς», έχουμε μια διαρκή ένταση στο κομμάτι που αυξομειώνεται διακριτικά σαν ζωντανός οργανισμός. Ειδικότερα στο σημείο: «Σας παρακαλώ...Allegro», στη μουσική συναντάμε και επιτάχυνση, ώστε να υποστηριχτεί σωστά το κείμενο. Από το μέτρο 39 έως το μέτρο 43, έχουμε μία δραματική πορεία τρίηχων ογδών στην αρχή ανοδική και τελικώς καθοδική. Αυτό συμβαίνει μιας και καθρεπτίζεται ο χρόνος που όλο και λιγοστεύει («ο χρόνος...πνοής») και πρέπει η μουσική να οδηγηθεί το γρηγορότερο στο λα μισό του μέτρου 43, το οποίο επιστεγάζει τις ενορχηστρώσεις της πλάσης («Ακούστε...Πλάσης»):

Από το μέτρο 44 έως το μέτρο 46 έχουμε ένα decrescendo το οποίο ετοιμάζει το έδαφος για το φινάλε:

44

47-52 μέτρο έχουμε την κατάληξη, η οποία συμπορεύεται από το απόσπασμα: «Επόμενο...Αθανασία». Η ένταση πέφτει και η ρητορική ερώτηση («Εσύ...Αθανασία;») τίθεται πάνω στην τελευταία συγχορδία του κομματιού (ντο ελάσσονα συγχορδία), η οποία είναι σε κορώννα, ώστε να προλάβει ο ακροατής να αναρωτηθεί:

Αφήγηση

Επόμενη φωτογραφία:

Η ηλικιωμένη γυναίκα κάθεται στην πολυθρόνα της και σταθμεύει με τη μνήμη της στον έρωτα...

Καθώς μεγάλωνα, κάποιες έννοιες αποκτούσαν μεγάλη δύναμη. Σαν πολιορκητικός κριός, ήθελαν να εισβάλουν στην καρδιά μου. Ο μόνος που τα κατάφερε ήταν ο Έρωτας. Θα τον κοσμήσω, λέγοντας πως ήταν Υπερφυσικός...

Ήταν Ιούνιος, σχεδόν μεσάνυχτα και περπατώντας πλήρως
απροετοίμαστη για τα επακόλουθα, άκουσα μια γνώριμη μελωδία...

Τα-τα | τα-τα | τα-τα-τα |

Ήταν Piazzolla.

Θυμάμαι ένα μπαρ που λάτρευα να επισκέπτομαι, έπαιζε το βινύλιο
αυτό σχεδόν ολονυχτίς (γέλιο). Δεν μπόρεσα να συγκρατηθώ και
ακολούθησα τη μουσική. Βρισκόμουν στο φημισμένο μαγαζί: «Η άκρη
των Αισθήσεων». Δεν πρόλαβε να κλείσει η πόρτα πίσω μου και
βρέθηκα να ακροβατώ στο άγνωστο. Χόρευα με τον Έρωτα τανγκό! Την
αμέσως επόμενη στιγμή, με θυμάμαι στο τραίνο να επιστρέφω ξανά
κοντά του, γράφοντας για εμάς με συμβολισμούς. Στην τσέπη του
μπουφάν μου να φυλάγεται ένα τοπίο. Το πρώτο που ατενίσαμε.

Η φωτογραφία είναι το «τοπίο» που αναφέρεται στο κείμενο:
«Το πρώτο...ατενίσαμε». Τα χρώματα είναι ζεστά, κατανυκτικά
και το βινιετάρισμα ψυχρό και σε μπλε αποχρώσεις. Ο
Piazzolla αναφέρεται για να προϊδεάσει το κοινό για το
διασκευασμένο, μουσικό κομμάτι που θα ακουστεί. Στη
φράση: «Χόρευα...τανγκό», κάνω αναφορά στη μετρική
ένδειξη της μουσικής: 8/8 (ως 3+3+2). Έπειτα, στη φράση: «Την
αμέσως...συμβολισμούς», εξηγώ και στηρίζω την τελευταία
παράγραφο του ποιήματος που θα αναγνωστεί μετέπειτα. Να
σημειωθεί πως στο: «Θα τον κοσμήσω...Υπερφυσικός»,
αποκαλύπτω τον τίτλο του ποιήματος, αλλά και της διασκευής.

Η γυναίκα σηκώνεται, παίρνει ένα τριαντάφυλλο και
ετοιμάζεται να «ερωτευτεί ξανά».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Υπερφυσικός Έρωτας

Ξεκινά η ανάγνωση του κειμένου:

«Υπερφυσικός Έρωτας»

Εβελίνα Μάντακα

Ευθυγραμμίζομαστε με χαμηλές θερμοκρασίες. Ένα παιγνίο φωτός, βάθους, κυματομορφών και φουσαλίδων. Η μουσική ένδυση, ένα ιστιοπλοϊκό που διαταράσσει τη ροή της επιφάνειας. Τόση ψύχρα που αποκόβεσαι από την ενσάρκωση. Φαντάζει σαν πέταγμα... Και κάπως έτσι φτάνουμε στα εδάφια.

Συρρικνωμένη, αλμυρή, σχισομάτα και παραιτημένη, υποκύπτω στο κάδρο μου. Πλέον οι ανεμοδαρμένες τούφες κάνουν το χάδι να μοιάζει γρατζουνιά. Εμφανή σημάδια δεν χαράσσονται. Αφανή βότσαλα όμως, εκτινάσσονται ασυγκράτητα μέχρι τον ορίζοντα.

Και τώρα ένα γλυκό παράπονο... Γιατί η θάλασσα δεν φιλά τον ουρανό; Στην οριζόντια αυτή σμίξη παρεμβαίνει γη. Κι εγώ σαν παρατηρητής αναρωτιέμαι για το πώς επέτρεψα τη δική μας «γη» να διαχωρίσει το ενωτικό μούδιασμα. Σε εμβρυακή στάση ξεκινά η μελωδία μας να σπαρταρά. Της δίνω χώρο να ευοδωθεί. Κι έτσι απότομα προστίθεται ένα πανέμορφο στοιχείο στον ορατικό πίνακά μου. Κυκλικές φιγούρες, περιστροφές, δεξιοτεχνία και αναρχία μέσα στη συμφωνία των βυθών.

Γεωμετρία νερού. Κυνηγητό αέρα. Σαν άγρια άλογα, παραστρατημένα σαν σπείρες φτερωτών αγγέλων. Στρατηγική φυσικότητα, ανέμελη επιτήδευση. Τότε υπήρξες εσύ. Η απαρίθμηση των κόκκων αμμουδιάς έμοιαζε με ψυχοτροπική ουσία. Πες μου όμως... Η μικροσκοπική αυτή παρηγοριά, όπως

και η απεραντοσύνη των τοσοδούλικων ηλίων νυκτός είναι αρκετές, ώστε να φυγαδεύσουν δύο ενοχικές και μαρτυριάρες, περιφερόμενες τέχνες;

Μην μου απαντάς.

Αυταρχικά αρνείται για εμάς ένας μακρόβιος, γέρικος και κουρασμένος πλάτανος.

Κάτω από τις φυλλωσιές του, έχει φιλοξενήσει πολλά, εξελικτικά, ανθρώπινα χρόνια.

Φαντάσου πόσα εθιμοτυπικά παράθυρα, ψίθυροι εχεμύθειας, υπαινιγσόμενα φιλιά, χοροί, κρούση ποτηριών σε αντίστιξη με επιφωνήματα, βήματα, παιδικές διαφωνίες, πρώτες και τελευταίες λέξεις. Αέναες εποχές, τεχνολογικές προσθήκες, μαύρες πουγάδες με πένθιμες καμπάνες και πανδαισία αρωμάτων από γυναικείες γοητείες σε –επίσημες και μη– βεγγέρες.

Ο κορμός σκληρός, τραχύς, επιβλητικός και σαν δέρμα αποκαλυπτικά ειλικρινής. Πόσες αγκάλες να χρειάζονται για να τον χωρέσουν; Αν το προσπαθούσαμε, πάλι θα μας χώριζε η «γη». Αναζητάμε ύδωρ, αγάπη μου. Ας σκαρφαλώσουμε στα σφιχτοαπλωμένα χέρια του. Αιωρούμενοι στον υγρό άνεμο και καθήμενοι στον νωπό, ζύλινο θρόνο. Να δες! Οι εγκοπές των φύλλων δεν παραπέμπουν σε πεφωτισμένες παλάμες;

Κι αν μας τρομάζει το ύψος, πιάσε μου το χέρι να βουτήξουμε στις ρίζες. Έως ότου τις χαρτογραφήσουμε θα λερωθούμε, θα χαθούμε, θα αγανακτήσουμε και θα πνιγούμε γήινα. Διατίθεσαι; Δεν υπάρχει δίλλημα ζήσης. Είτε θα μπλεχτούμε σε αυτόν το ριζικό ιστό, είτε θα μάθουμε να τον χαράσσουμε αιχμηρά σε άλλους κορμούς, συμβουλευτικά και απροκάλυπτα. Επέλεξα. Σειρά σου.

Δίχως παράκληση, δίχως προτροπή, δίχως πρόσκληση, δίχως αίτημα. Δόθηκε τόση ελευθερία, όση για να παρεκτραπώ συνειδητά, τολμηρά και για τον κυνικό λόγο, απερίσκεπτα και μικροπρεπώς.

Μια σχεδόν μεταναστευτική ανάγκη με εκτροχίασε.

Αυτονομία στην πορεία, γνώριμες, ενδιάμεσες διαδοχές, αγνωστικιστικά άκρα. Ο ρόλος ενός άλαλου φαντομά, ενός οδοιπόρου που τρέμει τη σημαία ολοκλήρωσης, αλλά ευγνωμονεί που την αντίκρισε βαθιά. Που πρώτα την ταξίδεψε νοητικά και ποσώς τον πτοεί η κατάληξη. Πρακτικά, η φαινομενικά ανιδιοτελής αυτή χειρονομία, πλέκει ένα ιδεατό –υπέρ του δέοντος– μετάξι, το οποίο θα γλύψει με ιδρώτα, σύρμα και ηχώ το καταδικασμένο, μετασχηματισμένο καθρέπτισμα.

Μουσικά, σε αναστροφή αγάλματα της μοίρας, είμαστε. Γείρε στο μάρμαρο, στο ίδιο μας το σώμα.

Παστρικές προσωποποιήσεις.

Μιλούν για μας με περιφρόνηση.

Μιλούν για μας με δέος.

Μιλάς για μένα με διαφάνεια.

Μιλάς για εμένα με αποκρύψεις.

Μιλώ για σένα με έρωτα.

Μιλώ για σένα με ανασφάλεια.

Μιλάμε για μας με αγάπη και δεύτερη πρόταση δεν δημιουργείται.

Βαγόني, αποπνιγμός, κλειστές κουρτίνες. Κλασικό αρχέτυπο. Μελάني, χαρτί, μουσική, ενατένιση. Θα κλείσω τη λιτή και ταπεινή μου διήγηση σε ένα μισοσκισμένο φύλλο. Κάποτε γράφτηκε η αποχωριστική φράση που τόσο κυκλικά, τώρα αποτελεί τον προορισμό. «Σε αγαπάω, θαλασσόλυκε», παραδεχόταν...

Να σημειωθεί ότι κάποιες παράγραφοι δεν θα αναγνωστούν: «Κάτω από...βεγγέρες» και «Δίχως παράκληση...καθρέπτισμα».

Πρώτα η αφηγήτρια διαβάζει χωρίς μουσική το συγκεκριμένο απόσπασμα: «Ευθυγραμμίζομαστε...παράπονο». Από το: «Ευθυγραμμίζομαστε...ενσάρκωση», υπάρχει μία περιγραφή η οποία συμβαδίζει με τη φωτογραφία με φράσεις όπως: «χαμηλές θερμοκρασίες», «παιγνίο φωτός», «βάθους», «κυματομορφών», «φουσαλίδων», «ροή επιφάνειας». Τα «εδάφια», είναι οι μαύρες βουνοκορφές που «κόβουν» την επαφή ουρανού και θάλασσας και δεν υπάρχει κανένα θρησκευτικό μήνυμα. Οι «ανεμοδαρμένες τούφες», είναι το αεράκι του τοπίου και τα «αφανή βότσαλα» προκύπτουν, μιας και οι αντανάκλασεις του ουρανού στη θάλασσα σχηματίζουν κύκλους, σαν να πέταξε κανείς βότσαλα, προσπαθώντας να φτάσει τόσο μακριά «μέχρι τον ορίζοντα».

Η απαγγελία σωπαίνει και τώρα έρχεται η μουσική (η παρτιτούρα βρίσκεται στο τέλος της εργασίας) να «αγκαλιάσει» το «γλυκό παράπονο»: από το μέτρο 1 μέχρι το μέτρο 16, όπου ακούμε μόνο τα δύο κανονάκια να συνομιλούν με το δεύτερο να κρατά τον ρυθμό και το βασικό συγχορδιακό υλικό και το πρώτο να διανθίζει το ρυθμομελωδικό υλικό.

Στο μέτρο 17 μπαίνει και το μπουζούκι με το βιολί και μέχρι το μέτρο 73 ακούγεται παράλληλα το εξής απόσπασμα: «Γιατί η θάλασσα...πλάτανος».

Μέχρι το μέτρο 32 η μουσική είναι εκφραστική και σταδιακά «φουσκώνει», ώστε να κλιμακωθεί στο Α μέρος που οι μουσικοί μπαίνουν *mf*. Το μπουζούκι έχει μεγάλες αξίες πάνω στις οποίες το βιολί γεμίζει με μικρότερες αξίες που κτίζονται πάνω στο ισχυρό μέρος του μέτρου:

35
Μπουζ.

Βιολί

Μπουζ.

Βιολί

Μπουζ.

Βιολί

Μπουζ.

Βιολί

Στο απόσπασμα: «Γιατί η θάλασσα...ψυχοτροπική ουσία», υπάρχει περιγραφή του τοπίου που εικονίζεται στη φωτογραφία μέσα από φράσεις τύπου: «Γιατί η θάλασσα...ουρανό», «Στην οριζόντια...γη», «σπαρταρά», «κυκλικές φιγούρες», «συμφωνία των βυθών», «γεωμετρία νερού», «κυνηγητό αέρα», «κόκκων αμμουδιάς».

Στο μέρος Β, η μουσική μπαίνει ευγενικά και απαλά και στα μέτρα 57-58 το βιολί παίζει επίμονα όγδοα με ανοδική πορεία σε ένταση forte, που μοιάζει σαν η μουσική να σχηματίζει κυκλικές φιγούρες, όπως ακριβώς σχολιάζεται και στο κείμενο:

The image shows two staves of musical notation. The top staff contains a single note with a long horizontal slur above it, indicating a sustained sound. The bottom staff shows a melodic line starting with a forte (*f*) dynamic. It consists of eighth notes and a half note, with slurs indicating phrasing. The notes are arranged in a way that suggests a cyclical or winding pattern.

Στα μέτρα 59-60, δυναμώνουν όλοι σε forte, ειδικότερα τα κανονάκια που τονίζουν και το ρυθμικό σχήμα: δέκατο έκτο-όγδοο-δέκατο έκτο-όγδοο-όγδοο-μισό, το οποίο εξωτερικεύει την τρέλα, την ένταση και τον ενθουσιασμό του συναισθήματος:

The image shows two staves of musical notation. The top staff features chords with accents (>) above them, indicating a strong, accented sound. The bottom staff shows a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, also with accents (>) above them, and a forte (*f*) dynamic. The notes are arranged in a way that suggests a driving, rhythmic pattern.

Στα μέτρα 61-62, πέραν του βιολιού που παίζει σε forte τα «κυκλικά όγδοα», αυτή τη φορά και το μπουζούκι παίζει σε forte, ώστε να υπάρξει ομοιομορφία.

Στα μέτρα 63-64, όλοι παίζουν σιγά, για να δημιουργηθεί γέφυρα για το C μέρος. Μάλιστα, η κυρίαρχη μελωδία από το μπουζούκι περνά στο βιολί, ώστε το ηχόχρωμα του βασικού μοτίβο να διαφοροποιηθεί, μιας και ο έρωτας κοσμεείται από πολλαπλές αποχρώσεις.

Σε αυτό το μέρος, έχουμε θαρραλέα επανεμφάνιση του θέματος με ένα «ψυχοτροπικό» ρυθμικό σχήμα αντιχρονισμού στα κανονάκια:

The image shows a musical score for two staves, likely representing the violin and bouzouki. The notation includes notes, rests, and dynamic markings (V. for forte). The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The rhythm is characterized by a complex, syncopated pattern with a mix of eighth and sixteenth notes, and rests, creating a 'psychotropic' effect. A vertical line connects the two staves at the end of the first measure, indicating a specific rhythmic relationship or synchronization point.

Στο απόσπασμα: «Πες μου όμως...πλάτανος», δημιουργείται ένα ερώτημα («Πες μου όμως...τέχνες;»), το οποίο γεννά αγωνία και προσμονή απάντησης, κάτι που περιγράφεται από την ποικιλία ρυθμικής συνοδείας που αναφέραμε παραπάνω. Ζητείται να μην ληφθεί απάντηση, μιας και υποβόσκει ο φόβος του να έρθει η αφηγήτριά μας αντιμέτωπη με την άρνηση της αλήθειας. Αυτό το ανθρώπινο άγχος προβάλλεται μέσα από το

Θεματικό υλικό που ακούγεται (έρωτας), αλλά η ρυθμική αγωγή περιπλέκεται (ανησυχία):

C Bravely

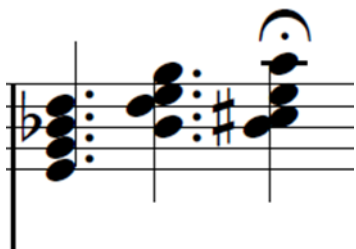
f Bravely

C Bravely

mp Bravely

Φτάσαμε στο μέρος D. Πριν από αυτό, ακούγεται από το πρώτο κανονάκι το εξής συγχορδιακό υλικό:

Σε αυτό το σημείο η μουσική παύει και ξεκινά η απαγγελία: «Ο κορμός...Σειρά σου». Γεφυρώνεται η απάντηση που έδωσε ο «πλάτανος» με την αρχή του αποσπάσματος: «Ο κορμός...χωρέσουν;». Στη συνέχεια, έχουμε αναφορά ξανά στη «γη» που διαχωρίζει τον ουρανό και τη θάλασσα, δηλαδή την απόσταση που εμποδίζει την εγγύτητα για τους δύο ερωτευμένους: «Αν το προσπαθούσαμε...γη». Επανερχόμαστε στο «ύδωρ», το οποίο είναι το σημείο τομής, όπως και στη φωτογραφία. Στο απόσπασμα: «Ας σκαρφαλώσουμε...Σειρά σου», βλέπουμε τη διάθεση της αφηγήτριάς μας να αντιμετωπίσει κάθε εμπόδιο και να σπάσει κάθε τέλμα, ώστε να σμίξει κοντά του. Έπειτα αναφέρει με παραλληλισμούς επί του «πλατάνου», πως στο δίλημμα μαζί ή χώρια, στο «μαζί» θα χρειαστεί να κοπιάσουν και να βγουν από τον λαβύρινθο των δυσκολιών της ζωής: «Είτε θα μπλεχτούμε...ιστό» και στο «χώρια» θα αποκομίσουν γνώση, ώστε να μην επαναληφθούν τα λάθη σε κάτι επόμενο: «Είτε θα μάθουμε...απροκάλυπτα». Εκείνη επέλεξε την προσπάθεια για στήριξη του «μαζί», δίνοντας το δίλημμα σε εκείνον λέγοντας: «Σειρά σου». Ακούμε ξανά το πρώτο κανονάκι να παίζει:

Η απαγγελία διακόπτεται για να προβληθεί η μουσική. Το δεύτερο κανονάκι παίζει τη συγχορδία της λα ελάσσονας για δύο μέτρα με τη ρυθμική αγωγή 3-3-2. Στο πρώτο 3 ακούγεται το λα και στο 3-2 όλο το συγχορδιακό υλικό:

Στο τρίτο μέτρο μπαίνει ταυτόχρονα το πρώτο κανονάκι και το βιολί παίζοντας το βασικό θεματικό υλικό:

Σταδιακά, το μπουζούκι ξεκινά τον αυτοσχεδιασμό (ταξίμι), πάνω στη λα ελάσσονα.

Αυτό το σημείο διηγείται την αγωνία της κοπέλας. Τι θα επιλεχθεί τελικά;

Τελικώς, το μπουζούκι παίζει μία ρε ελάσσονα και δίνει σήμα σε όλους τους μουσικούς να μπουν στο μέτρο 74, δηλαδή μέρος D. Σε αυτό το σημείο, το θεματικό υλικό έχει διαφοροποιηθεί. Η μουσική είναι σιγανή και προοικονομεί διάθεση για να ευοδωθεί αμοιβαία ο έρωτας. Ξεκινά η απαγγελία: «Μουσικά, σε αναστροφή...παραδεχόταν». Μέχρι το μέτρο 87, η αφηγήτρια καλείται να έχει φτάσει μέχρι τη λέξη: «δημιουργείται». Μέσα σε αυτό το απόσπασμα εξηγεί τον έρωτά τους, χρησιμοποιώντας γ' πληθυντικό πρόσωπο, β' ενικό πρόσωπο, α' ενικό πρόσωπο και η σημαντικότερη εστίαση βρίσκεται στο α' πληθυντικό πρόσωπο το: «εμείς».

Φτάσαμε στο E μέρος και φινάλε, μετά από το 7ηχο δέκατων έκτων:

Από το 88-91, όλα τα μουσικά όργανα παίζουν τις ίδιες ρυθμικές αξίες, ομορυθμικά:

Από το 92-95 έχουμε στο βιολί και στο πρώτο κανονάκι επίπονη, κοφτή και επιθετική ρυθμική αγωγή, καθώς το μπουζούκι και το δεύτερο κανονάκι χρωματίζουν γοητευτικά, με μεγαλύτερες αξίες τις συνηγήσεις:

93

Από το 93 μέχρι τέλους, η αφηγήτρια διαβάζει γρήγορα και πλήρως εκφραστικά σαν ρυθμική απαγγελία το εξής απόσπασμα: «Βαγόνι...προορισμό». Με αυτόν τον τρόπο, λόγος (γρήγορη ρυθμική απαγγελία) και μουσική (δέκατα έκτα από το μέτρο 92 έως 95) συνεργάζονται στο να σκιαγραφήσουν το πάθος του συναισθήματος. Στο μέτρο 96 και 97 λέγεται η φράση: «αποτελεί τον προορισμό», μιας και η ανοδική πορεία των δεκάτων έκτων σε βιολί και πρώτο κανονάκι και η καθοδική πορεία των δεκάτων έκτων σε μπουζούκι και δεύτερο κανονάκι (αντιθετικές κατευθύνσεις), οδηγούν στην κάθαρση με τη ρε ελάσσονα συγχορδία (Dm add2), όπου η νότα «μι» δημιουργεί τη χαρμολύπη του έρωτα, τον προορισμό:

Τέλος, στην ηχώ της μουσικής η αφηγήτρια αποκαλύπτει: «Σε αγαπάω...παραδεχόταν».

Αφήγηση

Έχουμε την εξής φωτογραφία:

Η ηλικιωμένη γυναίκα κάθεται και φτάνει σε μία από τις πιο καθοριστικές της αναμνήσεις. Όταν έγινε μητέρα.

Και τα χρόνια περνούσαν...

Με ποιον τρόπο άραγε ευοδώνεται ο Έρωτας;

Μέσω της διαχρονικής και πανανθρώπινης αλληλοσυμπλήρωσης ψυχών. Μια ανοιξιάτικη ημέρα λοιπόν, μαθαίνω για την εγκυμοσύνη. Με δάκρυα να κατακυλούν ασυγκράτητα, το ξεστομώ τρανταχτά και

ενθουσιωδώς! Μητρότητα και πατρότητα ξεκίνησαν να μπουσουλούν για εννιά, ολόκληρους μήνες, έως ότου χέρι με χέρι περπάτησαν στο πρώτο κλάμα της ένωσής μας. Και έχοντας στην αγκάλη μου τον γιο μας, η φεγγαράδα που με ζέσταινε εμπρός μου, αποτέλεσε λόγο για να ξαναπιάσω το φθαρμένο και άξυστο μολύβι μου... Και τότε, έγραφα πια σαν μητέρα...

Η φωτογραφία συνδέεται με την αφήγηση, μιας και τα χρώματα είναι σε έντονο κορεσμό και το φεγγάρι λαμπυρίζει ολόγιομο, κάτι που παρακίνησε την αφηγήτριά μας, να γράψει ξανά. Αυτό αναφέρεται και στο εξής απόσπασμα αφήγησης: «Η φεγγαράδα...μητέρα». Να προστεθεί επίσης, ότι τα στάχια της φωτογραφίας, μοιάζει σαν να χαράσσουν τον δρόμο για να αγγιχτεί το φεγγάρι, το οποίο αντικατοπτρίζει την ένωση των δύο ερωτευμένων που δημιουργούν το «πρώτο κλάμα», δηλαδή την αντανάκλαση της πανσέληνου στο νερό: «Μητρότητα...ένωσής μας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Το Χαμόγελό τους

Η ηλικιωμένη γυναίκα σκεπάζεται με ένα πολύχρωμο φουλάρι
στέκεται όρθια και ετοιμάζεται να αναγνώσει το κείμενο:

«Το Χαμόγελό τους»

Εβελίνα Μάντακα

Ας δημιουργήσουμε μια Ανάσα ακόμα.

Θα σμιλέψουμε τα Κοχύλια.

Εμείς θαυματουργά θα λάμψουμε στην Αγνότητά σου.

Μέσα σου ανθίζει Μεταζωτός Χαρταετός.

Σκιαγραφείται μια ακόμη Φυσαλίδα Γαλαζιακού Αφρού.

Εσείς αναμειζατε Γαλάζια Απέραντα με Βραχώδη Όρια και η
σκυτάλη το 'σκασε με τον θεό.

Μια Κοπέλα γίνεται Μητέρα.

Μια Πανανθρώπινη Προσευχή γίνεται Γλυπτικό Δέος.

Ουράνιες θάλασσες στον ορίζοντα.

Στο βάθος επιπλέει ένα κίτρινο Αηδόني.

Νανούρισμα.

Είναι ο Αποσπερίτης σας.

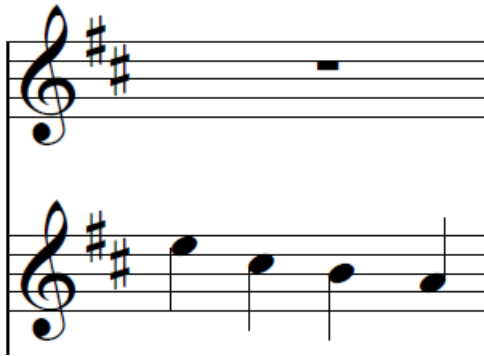
Πάντα θα συνοδεύει τους Σεληνιακούς Αγγέλους του κι εκείνοι
με τη σειρά τους, θα προσφέρουν όλο το Φως τους έως ότου να
σβήσουν δια παντός, αφήνοντας ένα Λευκό Χνάρι στον Μαύρο
Καμβά.

Το Χαμόγελό τους.

Πρώτα ακούγεται η μουσική, από το μέτρο 1 έως το μέτρο 9. Έχουμε θεματικό υλικό από το «La vie en rose» ως εισαγωγή, που μας προϊδεάζει για το ύφος του κομματιού: Απαλό, τρυφερό, νοσταλγικό, γλυκό και συναισθηματικά φορτισμένο. Στο μέτρο 7 ξεκινά ένα διακριτικό *ritenuto* για να φτάσουμε στο μέτρο 10, όπου μπαίνει η απαγγελία και το βασικό ρυθμομελωδικό μοτίβο παρμένο από το «La vita e bella» (μέτρα 10-13). Μάλιστα, υπάρχει και κορώνα στο μέτρο 8, ώστε να ηχήσει περισσότερο η συγχορδία της λα μείζονας:

Στα μέτρα 10-13, οι απαντήσεις στο μπουζούκι, σε συνδυασμό με τη μελωδία του βιολιού και του πρώτου κανονακίου, υφαινουν τη διαδικασία της γέννησης. Μάλιστα, ο *legato* ήχος, συμβολίζει το: «σμιλέψουμε...Κοχύλια»:

13

Η «Αγνότητα», παρουσιάζεται από τη ρυθμομελωδική γραμμή στο δεύτερο κανονάκι:

Bravely

Στα μέτρα 14-17 έχουμε ξανά μετάβαση στο «La vie en rose» και από το μέτρο 18 έως το μέτρο 24 επιστροφή στο «La vita e bella». Μέχρι εκείνο το σημείο, κινούμαστε σε μείζονα ήχο. Από το μέτρο 14 έως το μέτρο 17, έχουμε staccato παίξιμο, μιας και η μουσική υποδύεται τα πρώτα βήματα του παιδιού:

Από το 18-24 μέτρο, ο legato ήχος μιμείται την κίνηση του «Μεταξωτού Χαρταετού», τη «Φυσαλίδα Γαλαξιακού Αφρού», τα «Γαλάζια Απέραντα» και τα «Βραχώδη Όρια»:

19

Στο 25 μέτρο, έχουμε από το δεύτερο κανονάκι τη μετάβαση σε ελάσσονα τρόπο:

Από εκείνο το σημείο έως το 29 μέτρο, το βιολί μαζί με το πρώτο κανονάκι, τονίζουν με forte την ανοδική πορεία των ογδών, καθώς το μπουζούκι απαντά στις μεγάλες της μελωδίας:

rall.

Τα μέτρα 25-29 επαναλαμβάνονται δύο φορές και στη δεύτερη επανάληψη το μπουζούκι κάνει μία διακριτή επιβράδυνση, ώστε να περάσουμε στο μέτρο 30, που το δεύτερο κανονάκι, μας επιστρέφει στην αρχική ταχύτητα και μάλιστα, περνάμε και σε μείζονα ήχο (μέτρα 31-32).

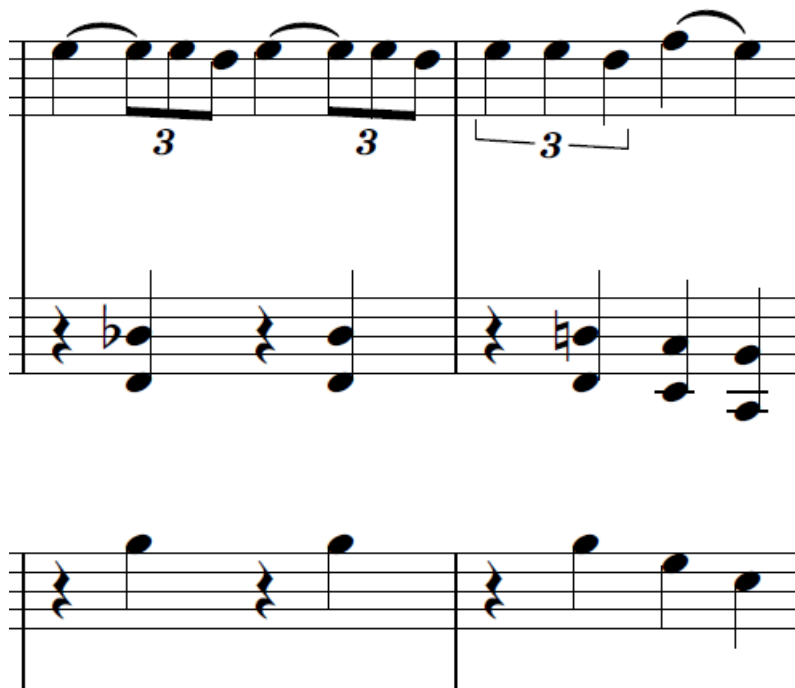
Επιβράδυνση στο μπουζούκι:

Επιτάχυνση στο δεύτερο κανονάκι:

Γέφυρα σε μείζονα ήχο, πάνω στο «La vie en rose»:

Στο μέτρο 25, που αλλάζουμε τροπικότητα, λέγεται η φράση: «και η σκυτάλη...Θεό», η οποία επαναλαμβάνεται μέχρι το μέτρο 29. Το τοπίο αλλάζει, την ευθύνη την έχουν ανώτερες δυνάμεις από εμάς. Εξού και η μετάβαση σε έλασσον άκουσμα, υποδηλώνεται η άγνοια και το μυστικό της ανθρώπινης ύπαρξης.

Στο μέτρο 30 σιωπή και στην ευχάριστη γέφυρα (μέτρα 31-32) λέγεται η φράση: «Μία κοπέλα...Μητέρα», μιας και αυτό το γεγονός ζεσταίνει τις καρδιές, ανθρώπινα και με φυσικό τρόπο.

Από το μέτρο 33 έως το μέτρο 46, επιστρέφουμε στο «La vita e bella» και κινούμαστε σε πιο συγκινητικά μονοπάτια. Λέγεται το απόσπασμα: «Μια Πανανθρώπινη...Αηδόνι». Εξηγείται το πώς η ευχή της μητρότητας, μπορεί να εκπληρωθεί και έξαφνα να προκληθεί «Δέος» για το θαύμα αυτό της φύσης.

«Ουράνιες...ορίζοντα»: σε αυτήν τη φράση γίνεται αναφορά στη φωτογραφία του «Υπερφυσικού Έρωτα» που δημιουργεί «Το Χαμόγελό τους», δηλαδή ο έρωτας ζωγραφίζει την ευτυχία στα πρόσωπα δύο ανθρώπων που γίνονται γονείς. Μάλιστα, η φωτογραφία που συνοδεύει αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει τις «Ουράνιες...ορίζοντα». Έχουμε τον ουρανό και τη θάλασσα που αντί να αποκόβονται λόγω «γης», πάνω στην οριζόντια γραμμή διαχώρισης, στέκονται καλάμια, τα οποία ανοίγουν τον δρόμο για να αγγίξει η μητέρα και το παιδί, το φεγγάρι. Όλος ο ουρανός αντανακλάται στην επιφάνεια της θάλασσας και η πανσέληνος γίνεται διπλή. Καθώς η λάμψη της φεγγαράδας ξεκουράζεται στην επιφάνεια της θάλασσας, μοιάζει σαν «κίτρινο Αηδόνι», που επιπλέει.

Στο μέτρο 47, μεταβαίνουμε στη μείζονα κλίμακα («La vie en rose») που διαρκεί μέχρι το μέτρο 50. Ακούγεται το απόσπασμα: «Νανούρισμα...Αποσπερίτης σας». Ο γλυκός ήχος παραπέμπει σε νανούρισμα και ο αποσπερίτης, το πρώτο

ουράνιο σώμα που φέγγει στον έναστρο ουρανό, δίπλα από το φεγγάρι.

Ακολουθεί μία επανάληψη από το μέτρο 40 μέχρι το μέτρο 50. Απαγγέλλεται το απόσπασμα: «Πάντα...Καμβά», με μικρές αναφορές και επαναλαμβανόμενες φράσεις που έχουν συναισθηματική βαρύτητα.

Από το μέτρο 51 έως το μέτρο 57, διαβάζεται το εξής: «θα προσφέρουν...Το Χαμόγελό τους». Αξίζει να σημειωθεί ότι επιστρέφουμε στην ελάσσονα και κλείνουμε με το «La vita e bella», το οποίο επικυρώνεται μέσα από τη συγκίνηση της μητρότητας για την αφηγήτριά μας.

Οι γονείς για το παιδί, αποτελούν τους «Σεληνιακούς Αγγέλους» που θα το προστατεύουν εφόρου ζωής. Αυτό που θα μείνει μέχρι κι όταν θα «σβήσουν δια παντός», είναι «Το Χαμόγελό τους», δηλαδή η πληρότητα που αποκόμισαν και η πανδαισία ομορφιάς, μέσα από το δημιούργημά τους. Εξού και το «Λευκό Χνάρι» (χαμόγελο) που θα χαραχθεί στον «Μαύρο Καμβά» (σκοτεινό ουρανό), λες κι ένα πεφταστέρι άφησε το στίγμα του στην αιωνιότητα.

Αφήγηση

Προβάλλεται η εξής φωτογραφία:

Και ξεκινά η αφήγηση...

Ο γιόκας μας μεγάλωσε κι έγινε καπετάνιος. Από παιδί τον τραβούσαν οι ομορφιές αυτής της επικίνδυνης γυναίκας, της θάλασσας. Μια μέρα, το αεράκι ήταν αλλιώς, το ιώδιο σαν κώνειο μου μάτωσε τα σωθικά. Η αλμύρα με αφυδάτωσε και τα κύματα έπνιξαν τις απαντοχές μου... Ανοίγω το γραμματοκιβώτιο και βλέπω εντός, ένα βουλωμένο γράμμα. Το διάβασα πριν καν παραβιάσω το άλικο βουλοκέρι. Τρεμάμενη και απαρηγόρητη έτρεξα προς Εκείνη, τη Θάλασσα. Σύγκορμη θρηνούσα, ξοπίσω ο άντρας μου, αβοήθητα δραματικός.

{Ταξίμι από το μπουζούκι, παράλληλα με την αφήγηση}

Φώναξα σε 'κείνη: «Θάλασσα σε είδα, που γύρισες αργά προς το ιώδες μιας επιτάφιας νύχτας. Στην άκρη σου είδα τον «Θαλάσσιο Ίππο», τη στερνή φάτνη του γιού μου, να τον παίρνει μακριά». Τότε άρχισα να του τραγουδώ και να τον νανουρίζω. Χρέος μου ήτανε να ανάψω αυτήν τη φωτιά. Έπρεπε να 'χει φάρο την πυρά της ψυχής μου, για να αποφύγει τους κινδύνους στο ταξίδι του. (Γαλανάκη 1998, 182)

-Μα πιο πολύ γιε μου, για να θυμάσαι που ήταν το φως και να μπορείς να επιστρέψεις στο σπίτι σου. (Γαλανάκη 1998, 182)

Περιγράφεται η πιο τραγική στιγμή της ηλικιωμένης γυναίκας. Τότε που έμαθε τα τραγικά μαντάτα. Τότε που έχασε το παιδί της, τον γιο της. Τότε που η γοητευτική, αβυσσαλέα και θριαμβευτική θάλασσα, εκείνη που την έφερε στον έρωτα, τη συνόδευσε στα πρώτα βήματα του γιου της, τώρα τη ρουφά επώδυνα και μακάβρια στο αχανές της, χάος. Μαθαίνει ότι το σπλάχνο της, το καρδιοχτύπι της, πνίγηκε στις κυματομορφές του βυθού. Το διαισθάνθηκε, από τη σχεδόν υπερφυσική, μητρική ενδοσκόπηση. Ο απογαλακτισμός δεν ήρθε ποτέ. Ο αόρατος ομφάλιος λώρος έμενε χρόνια γόρδιος δεσμός, έως ότου κοπεί από την κόψη της θαλάσσιας ομορφιάς. Σαν τον Αιγαία, ανέμενε κι εκείνη λευκά πανιά ελπίδας. Ακούμε το κύκνειο άσμα της ανιδιοτελούς αγάπης της, να μουσικοτροπεί: «Φώναξα...σπίτι σου». Με αυτόν τον τρόπο υπόσχεται σε Εκείνον, να συνεχίσει να ζει, ώστε η φλόγα της ψυχής της να αποτελέσει φάρο, για να επιστρέψει το πνεύμα του κοντά της. Μάλιστα στο σημείο: «Τότε, άρχισα...νανουρίζω». Έχουμε αναφορές στο «Νανούρισμα» που σιγομουρμούρουσε στα πρώτα χρόνια του γιού της.

Με το χαμό του γιου της, έχουμε την επόμενη φωτογραφία...

Ακούγεται η αφήγηση:

Ονομάζομαι «Ευτυχία».

Ετών 72.

Γεννήθηκα στις Αθήνας το 1951 μια από τις ελάχιστες, ηλιόλουστες ημέρες του Νοέμβρη και απεβίωσα σήμερα. Μετά από μια αναδρομή στο παρελθόν, μέσα από φωτογραφίες, μουσική και κείμενα.

Να, που τελικά ο γυιόκας μου είδε το φως και επέστρεψε σπίτι.

Νιώθω ευτυχία.

{Πέφτει κάτω, σβήνουν τα φώτα}

Εν τέλει, κυκλικά, η αρχή και το τέλος της αφήγησης συμπορεύονται με την ίδια εισαγωγή: «Ονομάζομαι...Νοέμβρη». Η Ειδοποιός διαφορά βρίσκεται στο

ότι η ηλικιωμένη γυναίκα αντί γέννησης, λυτρώνεται μέσω του θανάτου και συνειδητοποιεί ότι καρτερούσε κάτι που μοιραία θα την υποδεχόταν. Ο θάνατός της, την έσμιξε ξανά με το χαμένο μητρικό γάλα, τον γιο της. Πριν κλείσει τα μάτια της, αντίκρισε το «φως» τη ζέση της λύτρωσης, αφού το παιδί της, άπλωσε το χέρι του για να την πάρει μακριά από τα επίγεια. Πράγματι επέστρεψε «σπίτι», χωρίς η ηλικιωμένη γυναίκα να έχει αντιληφθεί πως το να «ζει», την απόκοπτε από το «κίτρινο αηδόνι της». Τελικά, όπως αναφέρει και ο Καζαντζάκης: «Ερχόμαστε από μία σκοτεινή άβυσσο. Καταλήγουμε σε μία σκοτεινή άβυσσο. Το μεταξύ φωτεινό διάστημα το λέμε Ζωή». Εκείνη πρόσμενε επιστροφή, σεβόμενη το θείο δώρο της αναπνοής, όμως η «ευτυχία» επήλθε με τη λήξη του παλμού. Τότε συνονόματα, βίωσε την ευδαιμονία, θυσιάζοντας ό,τι είχε απομείνει, για να φωτίσει την οδό επιστροφής του γιου της, στα πάτρια εδάφη.

Η ηλικιωμένη γυναίκα, σηκώνεται από τη θέση της και περπατώντας αργά και κουρασμένα, κατευθύνεται προς το κέντρο της σκηνής. Τότε χαμογελά ανθρώπινα και κείται στο πάτωμα. Ένας, ένας μουσικός διαδοχικά, σηκώνεται και αφήνει ένα τριαντάφυλλο εμπρός της κι έπειτα κατεβαίνει από τη σκηνή. Οι μουσικοί είναι τέσσερις συνολικά, οπότε στέκονται τέσσερα τριαντάφυλλα εις μνήμην της, όπως και οι βασικοί πυλώνες της ζωής της. Επίσης, οι μουσικοί λειτουργούν συμβολικά ως προς το ότι αφήνουν εκείνοι τα λουλούδια θρήνου, μιας και η μουσική καθόλη τη διάρκεια της αναδιήγησης, αποτελεί χρωματισμό συναισθήματος και δημιουργία εικόνων και αισθήσεων στο κοινό. Χωρίς εκείνη, όλα θα ήταν λειψά. Η μουσική διάνθισε και κλιμάκωσε τους σταθμούς της αφηγήτριάς μας. Εξάλλου, μόνο και μόνο ο ήχος, είναι ικανός να γεννήσει σπινθηροβόλες αναμνήσεις βίου.

Και κάπως έτσι, λήγει αυτή η ανθρώπινη ιστορία ζωής.

ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Μετά από αυτήν τη μακροσκελή αναφορά και επεξήγηση, μέσα από πρόβες, γράψιμο, διάβασμα, αναθεωρήσεις, μουσικές ιδέες, παρτιτούρες, διαλόγους, αναδιαμορφώσεις, ενθουσιασμό, άγχος, δοκιμές, ηχογραφήσεις και βιντεοσκοπήσεις, καταλήγω στο ότι οι τρεις στόχοι επιτεύχθηκαν. Η μουσική, ο λόγος και η φωτογραφία, περιπλέχθηκαν και ανέδειξαν τη σημασία της συνεργασίας των τεχνών, η ελευθερία της έκφρασης έδωσε φτερά στη δημιουργία και στην ένταση των συναισθημάτων και τέλος, τα παραδοσιακά όργανα που συμμετείχαν, «περπάτησαν» σε αποκλίνοντα μονοπάτια από τα είδη μουσικής που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα, όπως και από τις ρίζες τους, χρωματίζοντας συγκινητικά την παράσταση.

Προτρέπω τους συναδέλφους μου και όχι μόνο, να δημιουργούν, να τολμούν και να απελευθερώνονται μέσα από την τέχνη, την επιστήμη, τους ανθρώπους και εν ολίγοις, τη ζωή!

Προφανώς και επιδέχεται μετεξέλιξης το όλο εγχείρημα, μιας και από γενιά σε γενιά, οι θυελλοϊδέες των όμορφων ψυχών και των καινοτόμων σκέψεων, δεν παύουν να αποτελούν εφόδιο και ελπιδοφόρα λέμβο, για ένα καλύτερο αύριο!

Ποιος ξέρει, ίσως αυτός ο κόσμος αλλάξει...

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου, τους μουσικούς και φίλους συνοδοιπόρους μου: Παντελή Βαϊγκούση, Δέσποινα Παλληκάρη, Λυδία Ρουμελιώτη και Σπύρο Τζίτζη, που βέβαια, ήταν και οι συντελεστές της παράστασης. Έπειτα, τον καθηγητή μου κ. Λευτέρη Τσικουρίδη για την ευκαιρία που μου έδωσε να ανεβάσω αυτήν την παράσταση, την υποστήριξη και τις στιχομυθίες έμπνευσης και αισιοδοξίας.

Στη συνέχεια, την οικογένειά μου, που με διαμόρφωσε σαν άνθρωπο, με στοργή, περίσσια αγάπη, γνώσεις, ευαισθησίες και αμέτρητα ερεθίσματα. Η μητέρα μου υπενθυμίζοντάς μου διαρκώς τα τρία «Τ»: Τόλμη, Τύχη, Ταλέντο και ο πατέρας μου με την αγαπημένη του αρχαιοπρεπή φράση: «Ουδέν κακόν αμιγές καλού».

Δεν μπορώ να παραβλέψω τη συνεισφορά άπειρων ανθρώπων που είτε έμειναν, είτε έφυγαν, είτε απεβίωσαν, αλλά άφησαν το λιθαράκι τους.

Τέλος, μιας και η παράσταση πραγματεύεται σε ένα εκ των κεφαλαίων της, τον «Έρωτα», θα πω ότι δίχως το βίωμα του συναισθήματος αυτού, θα αδυνατούσα και θα δίσταζα να αναφερθώ. Οπότε, Σε ευχαριστώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Από αυτό το βιβλίο εκτός από ιδέες σεναρίου, πήρα κι ένα απόσπασμα που συναντάται στην αφήγηση, δοσμένο σε παράφραση:

Γαλανάκη, Ρέα. 1998. *Ελένη, ή ο Κανέννας*. Αθήνα: Άγρα.

Το συγκεκριμένο βιβλιογραφικό υλικό αποτέλεσε έμπνευση:

Γκιμπράν, Χαλίλ. 1978. *Η φωνή του δασκάλου*. Αθήνα: Μπουκουμάνη.

Δημουλά, Κική. 2021. *Ποιήματα*. Αθήνα: Ίκαρος.

Ουάιλντ, Όσκαρ. 2005. *Το αηδόني και το τριαντάφυλλο*. Αθήνα: Άγκυρα.

Οι παρτιτούρες πάνω στις οποίες έγιναν οι διασκευές:

Koller, Koller. 2018. *Libertango*.

[https://musescore.com/user/176419/scores/5037828?share=copy link](https://musescore.com/user/176419/scores/5037828?share=copy_link).

Hochleitner, Martin. 2019. *Libertango für Akkordeon Duo*.

[https://musescore.com/user/30114637/scores/5712933?share=copy link](https://musescore.com/user/30114637/scores/5712933?share=copy_link).

Charlier, David. 2017. *Libertango - Contrabaixo e Piano*.

[https://musescore.com/user/29555794/scores/5630494?share=copy link](https://musescore.com/user/29555794/scores/5630494?share=copy_link).

2021. *Libertango - Astor Piazzolla*.

[https://musescore.com/user/38235231/scores/1559626?share=copy link](https://musescore.com/user/38235231/scores/1559626?share=copy_link).

Fusari, Frank. 2020. *Libertango accordion solo*.

<https://musescore.com/user/29357996/scores/6224965?share=cop%3Elink>.

López, Irene. 2017. *La vida es bella*.

<https://musescore.com/user/24926591/scores/4550671?share=cop%3Elink>.

Pignanelli, Francesco. 2021. *La vita è bella, Versione accorciata e seplificata*.

<https://musescore.com/user/32905060/scores/6533621?share=cop%3Elink>.

Delaprada, Sara. 2016. *La vida es bella, Música de Nicola Piovani*.

<https://musescore.com/user/5517256/scores/2849591?share=cop%3Elink>.

Bertoia, Lucas. 2017. *La Vie en Rose, In tribute to Louis Armstrong*.

<https://musescore.com/user/20969201/scores/4034921?share=cop%3Elink>.

Garcia, Juan Pablo. 2018. *La Vie En Rose*.

<https://musescore.com/user/25603871/scores/5128099?share=cop%3Elink>.

Zhou, Edward. 2021. *La Vie en Rose*.

<https://musescore.com/user/30978614/scores/6989818?share=cop%3Elink>.

Mosley, Nevaeh. 2019. *La Vie En Rose Sax Quartet, Arrangement Practice*.

<https://musescore.com/user/2650006/scores/5852171?share=cop%3Elink>.

Σπουργίτια

Εβελίνα Μάντακα

$\text{♩} = 84$

1. Βιολί
mf

2. Μπουζούκι
mf

3. Κανονάκι
mf

4. Κανονάκι
mf

5

9 *pizz.*
mp *mf*

pizz.
mp *mf*

mp *mf*

pizz.
mp *mf*

naturale
mf

13

naturale

f

8va

naturale

f

pizz.

naturale

f

ff

17

mf

mf

mf

mf

Η Αιώνια Ηχώ

Εβελίνα Μάντακα

♩=58

1.Κανονάκι&Βιολί
mp

2.Κανονάκι
mp

3.Μπουζούκι
mp

7

14

21

28

f

35

Espressivo

Espressivo

42

f

47

mp

Libertango

(Υπερφυσικός Έρωτας)

Astor Piazzolla
Arr. Evelina Mantaka

♩=120

1. Μπουζούκι

2. Βιολί

3. Κανονάκι

♩=120

Bravely

mf

4. Κανονάκι

mp

4

7

Musical score for measures 7-9. The score consists of four staves. The top two staves are treble clefs and contain whole rests. The third staff is a treble clef with a melodic line featuring eighth notes, quarter notes, and a triplet of eighth notes in the final measure. The bottom staff is a bass clef with a bass line consisting of dotted quarter notes and eighth notes, with a 'V' marking above the final measure.

10

Musical score for measures 10-12. The score consists of four staves. The top two staves are treble clefs and contain whole rests. The third staff is a treble clef with a melodic line featuring eighth notes, quarter notes, and two triplet markings over eighth notes. The bottom staff is a bass clef with a bass line consisting of dotted quarter notes and eighth notes, with a 'V' marking above the final measure and a sharp sign (#) above the first two measures.

13

Musical score for measures 13-16. The score consists of four staves. The top two staves are mostly empty, with some rests. The third staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in measure 14. The bottom staff contains a bass line with eighth notes and chords, marked with 'v.' for vibrato. Dynamics include *f* (forte) in measures 15 and 16.

Expressivo

17

Musical score for measures 17-20. The score consists of four staves. The top staff has a melodic line with a long slur over measures 17-18 and a *mf* (mezzo-forte) dynamic. The second staff has a melodic line with a *mf* dynamic and the instruction 'Expressivo'. The third staff has a melodic line with eighth notes, slurs, and accents, alternating between *p* (piano) and *mf* dynamics, with the instruction 'Expressivo'. The bottom staff has a bass line with chords and a *p* dynamic, with the instruction 'Expressivo'.

21

Musical score for measures 21-24. The score consists of four staves. The top staff features a melodic line with a long slur over the first two measures and a fermata over the second measure. The second staff provides a harmonic accompaniment with quarter notes. The third staff contains a rhythmic pattern of eighth notes with dynamic markings *p* and *mf* alternating every two measures. The bottom staff shows a bass line with chords and quarter notes.

25

Musical score for measures 25-28. The score consists of four staves. The top staff features a melodic line with a long slur over the first two measures and a fermata over the second measure. The second staff provides a harmonic accompaniment with quarter notes, including some accidentals. The third staff contains a rhythmic pattern of eighth notes with dynamic markings *p* and *mf* alternating every two measures. The bottom staff shows a bass line with chords and quarter notes, including some accidentals.

29

Musical score for measures 29-31. The score consists of four staves. The top staff features a melodic line with slurs and accents. The second staff provides harmonic accompaniment with chords and single notes. The third staff contains a rhythmic pattern of eighth notes with dynamic markings *p* and *mf*. The bottom staff shows a bass line with chords and single notes.

32

Musical score for measures 32-34. The score consists of four staves. The top staff has a melodic line with a slur and dynamic marking *mf*. The second staff has a melodic line with a slur and dynamic marking *f*. The third staff features a rhythmic pattern with dynamic markings *p* and *mf*. The bottom staff shows a bass line with chords and dynamic markings *f*. A box labeled 'A' is placed above the first measure of the top staff and above the first measure of the third staff.

35

Musical score for measures 35-37. The score consists of four staves. The top staff is a grand staff with a treble clef and a bass clef, containing a long, sustained note with a dynamic marking of *p*. The second staff is a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a melodic line with a dynamic marking of *mf*. The third staff is a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a rhythmic pattern of eighth notes with dynamic markings of *p* and *mf*. The bottom staff is a bass clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a bass line with dynamic markings of *p* and *mf*.

38

Musical score for measures 38-41. The score consists of four staves. The top staff is a grand staff with a treble clef and a bass clef, containing a long, sustained note with a dynamic marking of *p*. The second staff is a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a melodic line with a dynamic marking of *mf*. The third staff is a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a rhythmic pattern of eighth notes with dynamic markings of *p* and *mf*. The bottom staff is a bass clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), containing a bass line with dynamic markings of *p* and *mf*.

42

Musical score for measures 42-44. The score is written for four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line. The second staff is a treble clef with a bass line. The third and fourth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a piano accompaniment. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes with accents and dynamic markings of *p* and *mf*. The bass line consists of chords with dynamic markings of *p* and *mf*. The melodic line in the top staff has a slur over measures 42-44.

45

Musical score for measures 45-47. The score is written for four staves. The top staff is a treble clef with a melodic line. The second staff is a treble clef with a bass line. The third and fourth staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a piano accompaniment. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes with accents and dynamic markings of *p* and *mf*. The bass line consists of chords with dynamic markings of *p* and *mf*. The melodic line in the top staff has a slur over measures 45-47.

48 **B** Gentle

mp Gentle

rall. **B** Gentle

p *mf*

rall. Gentle

mf

52

52

56

mp *f* *mp* *f*

60

mp *f* *mp* *f*

63 C Bravely

mp *f* *f* Bravely

C Bravely

mp *mp* Bravely

66

f *f* *f* *f*

69

Musical score for measures 69-71. The score consists of four staves. The top two staves are treble clefs, and the bottom two are bass clefs. The music features a melodic line in the upper staves and a harmonic accompaniment in the lower staves. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The melody in the top staff consists of eighth and quarter notes. The accompaniment in the bottom two staves uses chords and eighth notes.

72

Musical score for measures 72-75. The score consists of four staves. The top two staves are treble clefs, and the bottom two are bass clefs. The music features a melodic line in the upper staves and a harmonic accompaniment in the lower staves. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The melody in the top staff consists of eighth and quarter notes. The accompaniment in the bottom two staves uses chords and eighth notes. A dynamic marking *f* (forte) is present in the third measure of the top staff. A dynamic marking *mp* (mezzo-piano) is present in the first measure of the bottom staff. A chord symbol **D** is placed above the first measure of the top staff. A slur is placed over the first two measures of the top staff.

76

mp

This system contains measures 76, 77, and 78. It features four staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a whole note chord, followed by a half note with a slur, and then a quarter rest. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of quarter notes. The third staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of eighth notes and a slur. The bottom staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of chords. A dynamic marking of *mp* is placed above the second staff.

79

mf

mf

f

mp *mf*

This system contains measures 79, 80, 81, and 82. It features four staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a whole note chord, followed by a half note with a slur, and then a quarter note with a slur. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of quarter notes. The third staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of eighth notes and a slur. The bottom staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a series of chords. Dynamic markings include *mf* above the first staff, *mf* below the second staff, *f* below the third staff, and *mp* and *mf* below the bottom staff.

83

Musical score for measures 83-85. The score consists of four staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a fermata over a chord, followed by a whole rest, then a quarter rest, and a quarter note G4. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat, starting with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. It contains a sequence of quarter notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The third staff has a treble clef and a key signature of one flat, featuring a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes. The fourth staff has a treble clef and a key signature of one flat, containing a bass line of chords, primarily triads and dyads.

86

Musical score for measures 86-89. The score consists of four staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat. It features a quarter rest, a quarter note G4, a half note A4, and a sixteenth-note triplet ascending from G4 to C5, marked with a forte (*f*) dynamic. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a sequence of quarter notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The third staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a melodic line including a triplet of eighth notes. The fourth staff has a treble clef and a key signature of one flat, with a bass line of chords. A boxed 'E' chord symbol is placed above the first staff in measure 87 and above the third staff in measure 88. A forte (*f*) dynamic is also present at the start of measure 89.

90

Musical score for measures 90-92. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves. The first staff (treble clef) features a melody with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The second staff (treble clef) provides a harmonic accompaniment with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The third staff (treble clef) contains a bass line with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The fourth staff (treble clef) contains a bass line with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 4/4.

93

Musical score for measures 93-94. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves. The first staff (treble clef) features a melody with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The second staff (treble clef) provides a harmonic accompaniment with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The third staff (treble clef) contains a bass line with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The fourth staff (treble clef) contains a bass line with dotted quarter notes and eighth-note patterns. The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 4/4.

95

The image shows a musical score for four staves, measures 95-97. The music is written in a single system. The first staff (top) features a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 7/8 time signature. It begins with a series of eighth notes, followed by a quarter rest, then a quarter note with a sharp sign, and ends with a quarter rest. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat. It starts with a quarter rest, followed by a quarter note, a quarter note, and a quarter note, ending with a quarter rest. The third staff has a treble clef and a key signature of one flat. It begins with a series of eighth notes, followed by a quarter rest, then a quarter note with a sharp sign, and ends with a quarter rest. The fourth staff (bottom) has a treble clef and a key signature of one flat. It starts with a quarter rest, followed by a quarter note, a quarter note, and a quarter note, ending with a quarter rest. The system concludes with a double bar line.

La vita e bella & La vie en rose

Το Χαμόγελό τους

Nicola Piovani & Louis Guglielmi
Arr. Evelina Mantaka

Moderato

1.Κανονάκι&Βιολί *mf*

2.Μπουζούκι *mp*

3.Κανονάκι *mp*

7 rit. **Bravely**

rit. **Bavely**

rit. **Bravely**

13 **stac.**

stac.

stac.

19

Musical score for measures 19-23. The score is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It consists of two systems of staves. The first system has two staves: the upper staff contains a melodic line with eighth and quarter notes, and the lower staff contains a bass line with quarter and eighth notes. The second system has two staves: the upper staff contains a piano accompaniment with chords and eighth notes, and the lower staff contains a bass line with quarter notes.

24

Musical score for measures 24-28. The score is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It consists of two systems of staves. The first system has two staves: the upper staff contains a melodic line with a dynamic marking of *f* (forte) and a repeat sign, and the lower staff contains a bass line with quarter and eighth notes. The second system has two staves: the upper staff contains a piano accompaniment with chords and eighth notes, and the lower staff contains a bass line with quarter notes.

29 *rall.*

rall.

rall.

f

34 *Expressivo*

Expressivo

Expressivo

Expressivo

p

39

Musical score for measures 39-43. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of four staves: two for the vocal line and two for the piano accompaniment. The piano part features a prominent eighth-note pattern in the right hand and a bass line with chords in the left hand. A repeat sign is present at the beginning of the system.

44

Musical score for measures 44-48. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of four staves: two for the vocal line and two for the piano accompaniment. The tempo/mood marking "Dolce" is written above the vocal line in measures 45, 46, and 47. The piano part continues with a similar eighth-note pattern in the right hand and a bass line with chords in the left hand.

49

Espressivo

Espressivo

Espressivo

Espressivo

Espressivo

54

rit.

rit.

rit.

rit.

Ζούσα